

ЗВІТ

про повторне відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 02 грудня 2021 року № 128 “Про затвердження Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами”

Назва виконавця заходів із відстеження

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюється відповідно до статті 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Виконавець заходів із відстеження – Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанову Правління Національного банку України від 02 грудня 2021 року № 128 “Про затвердження Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами” (далі – регуляторний акт) прийнято з метою встановлення Національним банком України (далі – Національний банк) регуляторних вимог до порядку визнання, здійснення нагляду та припинення визнання Національним банком небанківських фінансових груп, переважна діяльність в яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює Національний банк.

Строк виконання заходів із відстеження

Повторне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 17 жовтня 2023 року та закінчено 07 листопада 2023 року.

Тип відстеження

Повторне відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду з урахуванням статистичних даних щодо:

- 1) кількості суб’єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія регуляторного акта;
- 2) кількості визнаних Національним банком небанківських фінансових груп, переважна діяльність в яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює Національний банк, та їх учасників;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46

3) кількості небанківських фінансових груп, під час здійснення нагляду за якими були зафіксовані факти порушення вимог Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі – Закон про фінансові послуги) та нормативно-правових актів Національного банку з питань нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами;

4) коштів і часу, що могли бути витрачені суб’єктами господарювання та/або фізичними особами, пов’язаних із виконанням вимог регуляторного акта;

5) кількості заходів впливу, застосованих за результатами нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість суб’єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія регуляторного акта (таблиця 1).

Відповідно до вимог законодавства України, зокрема Закону України про фінансові послуги, небанківська фінансова група – це група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, в якій небанківська фінансова установа (небанківські фінансові установи) здійснює переважну діяльність.

Водночас відповідно до пункту 4 розділу I регуляторного акта вимоги регуляторного акта поширюються на юридичних та фізичних осіб, які мають намір стати контролерами небанківських фінансових груп, контролерів, учасників небанківських фінансових груп, включаючи відповідальних осіб.

Інформація щодо кількості небанківських фінансових установ, регулювання і нагляд за якими здійснював Національний банк у 2021–2023 роках, наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Небанківські фінансові установи	Кількість небанківських фінансових установ		
	станом на 01.12.2021	станом на 01.11.2022	станом на 01.11.2023
1	2	3	4
Страхові компанії	156	137	110
Кредитні спілки	282	173	143
Ломбарди	269	190	156
Лізингові компанії ¹	140	104	79
Інші фінансові установи	946	839	584

2. Кількість визнаних Національним банком небанківських фінансових груп, переважна діяльність в яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює Національний банк, та їх учасників (таблиця 2).

¹ Особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

B/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46

Таблиця 2

Учасники небанківських фінансових груп	Кількість станом на 01.11.2022	Кількість станом на 01.11.2023
1	2	3
Страховики	19	19
Фінансові установи, регулювання і нагляд за якими здійснює Національний банк	27	19
Компанії з надання допоміжних послуг	8	8
Фінансові установи, регулювання і нагляд за якими здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	8	8
Усього учасників	62	54
Усього визнано НБФГ ²	23	19

3. Кількість небанківських фінансових груп, під час здійснення нагляду за якими були зафіксовані факти порушення вимог Закону про фінансові послуги та нормативно-правових актів Національного банку з питань нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами.

За період із 01 листопада 2022 року до 01 листопада 2023 року Національний банк не здійснював інспекційних перевірок учасників небанківських фінансових груп у межах нагляду на консолідованій основі³.

4. Розмір коштів і часу, що могли бути витрачені суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язані з виконанням вимог регуляторного акта (таблиця 3).

Регуляторний акт визначає вимоги щодо надання Національному банку інформації та/або документів відповідальними особами небанківських фінансових груп, контролерами або особами, які мають намір стати контролерами небанківських фінансових груп.

Вбачається, що можливі витрати таких осіб у зв'язку з виконанням вимог регуляторного акта щодо надання Національному банку інформації та/або документів здійснювались у межах кошторисів витрат на господарську діяльність.

² Небанківські фінансові групи.

³ Із 31 жовтня 2023 року розпочато планову інспекційну перевірку ПРАТ "СК "САЛАМАНДРА", яке є відповідальною особою небанківської фінансової групи. Одним із питань перевірки є оцінка діяльності в межах фінансової групи.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46

Таблиця 3

		Кількість фактів надання			
		НБФГ	ВО ⁴	учасники НБФГ	контролери НБФГ / особи, які мають намір стати контролерами НБФГ ⁵
<u>1</u>		2	3	4	5
Консолідована/ субконсолідована звітність	Станом на 01 листопада 2022 року	18	18	52	18
	Станом на 01 листопада 2022 року	18	18	52	18
Інформація щодо деталізації деяких суттєвих статей консолідованої звітності	Станом на 01 листопада 2022 року	18	18	52	18
	Станом на 01 листопада 2023 року	38	38	x	x
Інформація / документи за запитом Національного банку відповідно до вимог регуляторного акта	Станом на 01 листопада 2022 року	1	1	4	2
	Станом на 01 листопада 2023 року	11	11	-	-

⁴ Відповідальні особи.⁵ Зазначено стосовно інформації/документів, поданих такими особами, у т. ч. за запитом Національного банку відповідно до вимог регуляторного акта (окрім консолідованої/субконсолідованої звітності небанківських фінансових груп).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46

1		2	3	4	5
Інформація / документи, подані в межах процедури ідентифікації небанківської фінансової групи	Станом на 01 листопада 2022 року	0	0	0	0
	Станом на 01 листопада 2023 року	0	1	0	2
Інформація / документи, подані для погодження відповідальної особи	Станом на 01 листопада 2022 року	1	1	3	1
	Станом на 01 листопада 2023 року	1	1	3 (+ контролер)	1
Інформація / документи, подані для зміни контролера	Станом на 01 листопада 2022 року	Статистики немає			
	Станом на 01 листопада 2023 року	0	2	0	0

5. Кількість заходів впливу, застосованих за результатами нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі.

За період із 01 листопада 2022 року до 01 листопада 2023 року за результатами здійснення нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі заходи впливу відповідно до вимог чинного законодавства, що регулює діяльність із надання фінансових послуг, не застосовувалися.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

У статті 16¹ Закону про фінансові послуги визначені вимоги до небанківської фінансової групи, її підгруп, які орган, який здійснює державне регулювання відповідного ринку фінансових послуг, з метою здійснення нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі має право встановлювати у своїх нормативно-правових актах.

Отже, прийняття регуляторного акта забезпечить дотримання вимог Закону про фінансові послуги.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46

Зокрема, прийняття регуляторного акта дало змогу чітко регламентувати низку питань, що визначають порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, а саме:

- порядок ідентифікації, визнання та припинення визнання небанківських фінансових груп;
- встановлення критеріїв визначення підгруп у межах небанківської фінансової групи;
- визначення обов'язків контролера, відповідальної особи небанківської фінансової групи та порядок її погодження Національним банком;
- визначення ознак, що можуть свідчити про наявність контролю між фінансовими установами, установами, що надають їм допоміжні послуги, або про наявність у зазначених осіб спільного контролера, а також визначення умов, за яких зазначені ознаки застосовуються;
- встановлення вимог щодо достатності регулятивного капіталу небанківської фінансової групи та щодо внутрішньогрупових операцій і операцій з особами, які є пов'язаними з небанківською фінансовою групою;
- визначення особливостей складання та подання звітності небанківськими фінансовими групами, за якими здійснює нагляд Національний банк.

Згідно з результатами оцінки реалізації регуляторного акта можна виокремити такі позитивні наслідки його дії для суб'єктів, на яких поширюється дія регуляторного акта:

- 1) обмежено ризики, на які наражається фінансова установа внаслідок участі у фінансовій групі, шляхом регулювання, моніторингу та контролю щодо ризиків фінансової групи;
- 2) забезпечено чіткий, прозорий механізм ідентифікації, визнання та припинення визнання небанківської фінансової групи;
- 3) унормовано та визначено послідовність дій осіб, які мають намір стати контролером небанківської фінансової групи, контролерів, учасників групи, у тому числі відповідальної особи небанківської групи, у межах здійснення Національним банком нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі;
- 4) визначено перелік інформації, формат та порядок її подання під час визнання небанківської фінансової групи, погодження відповідальної особи групи, надання інформації щодо змін структури власності та видів діяльності учасників групи, здійснення нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі.

Протягом дії регуляторного акта негативних відгуків щодо рівня його підготовки від учасників ринку небанківських фінансових послуг не надходило.

Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей загалом оцінюються позитивно.

Водночас з метою реалізації вимог Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” від 14 грудня 2021 року № 1953-ІХ, Закону України “Про страхування” від 18 листопада 2021 року № 1909-ІХ виникла потреба затвердити в новій редакції Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами (далі – Положення), яке відповідатиме

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46

вимогам зазначених законів та ціллю прийняття якого є встановлення вимог до небанківських фінансових груп, переважна діяльність в яких здійснюється надавачами фінансових послуг, регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, установлення пруденційних вимог щодо достатності капіталу, складання і порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності небанківської фінансової групи, порядку нагляду за такими небанківськими фінансовими групами, а також визначення порядку ідентифікації, визнання та припинення визнання зазначених небанківських фінансових груп. На сьогодні Національний банк опрацьовує проєкт Положення. Очікується, що з набранням чинності Положенням регуляторний акт буде визнаний таким, що втратив чинність.

Подальший висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта (його нової редакції) буде зроблено за результатами відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Голова
Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/134583

від 14.11.2023 10:46